

- Nieuws**
- Voorpagina**
- Binnenland
- Buitenland
- Economie
- Sport
- Wetenschap
- Kunst
- Foto
- Digitale editie
- International

- Opinie & debat**
- Opinie
- Columns
- Discussie
- Commentaar
- ik@nrc.nl
- Chats

- Achtergrond**
- Nieuwsthema

- Krantenarchief**
- Necrologieën
- Wereldblogs
- Expertblogs
- NRC Weekblad

- Cultuur**
- Boeken
- Film
- Cultuuragenda

- Ontspanning**
- Fokke & Sukke
- Denksport

- Service**
- Bezorging
- Klantenservice
- Abonnementen
- Adverteren
- ePaper & iPhone

Digitaal krantenarchief

[Zoeken](#) | [Geavanceerd zoeken](#)

Archief \ [2010](#) \ [Januari](#) \ [28](#) \ [Binnenland](#) \ [03](#)

[trefferslijst](#)

En hij heet: nieuw rechts radicaal

PVV Onderzoekers omzeilen beladen etiket extreem-rechts in rapport over radicalisering

Barbara Rijlaarsdam

 artikel | [Donderdag 28-01-2010](#) | Sectie: [Binnenland](#) | Pagina: [03](#) | [Barbara Rijlaarsdam](#)

Is de PVV extreem-rechts? Eind vorig jaar ontstond ophef over dat etiket, omdat wetenschappers dat zouden gebruiken. Nu is hun rapport er echt, met een andere kwalificatie.

Of hij opgelucht is dat de Partij voor de Vrijheid niet als extreem-rechts wordt betiteld? PVV-leider Geert Wilders hoefde er gisteravond niet lang over na te denken. Het is allemaal bagger, smste hij. Sorry, maar ik ben gewoon echt heel kwaad.

Nieuw rechts radicaal. Dat is het meest recente etiket dat op de PVV is geplakt. Het begrip wordt geïntroduceerd in een gisteravond verschenen rapport over radicalisering en polarisatie, dat op verzoek van de Tweede Kamer is uitgevoerd in opdracht van het ministerie van Binnenlandse Zaken.

Waar komt die term plotseling vandaan? En betekent nieuw rechts radicaal iets anders dan extreem-rechts? Of is alleen vanwege de zware lading van het woord extreem-rechts voor een andere term gekozen?

Volgens een van de onderzoekers, radicaliseringsdeskundige Hans Moors, is er inderdaad bewust gekozen voor de term nieuw rechts radicaal. Maar die hanteren wij als synoniem voor extreem-rechts.

De wetenschappers, naast Moors hoogleraar (contra)terrorisme Bob de Graaff en extreem-rechtsdeskundige Jaap van Donselaar, schrijven in hun rapport dat zij voor de nieuwe term hebben gekozen omdat de PVV niet uit een extreem-rechtse traditie voortkomt, maar de opvattingen wel degelijk rechtsradicale elementen bevatten. De PVV zou een nationaal-democratisch karakter hebben vanwege de positieve oriëntatie op het eigene, afkeer van het vreemde en van politieke tegenstanders en hang naar het autoritaire. Dat is volgens de onderzoekers iets anders dan extreem-rechts: dat begrip roept onvermijdelijk associaties op met de Tweede Wereldoorlog en het antisemitisme. En daarvan is bij de PVV geen spoor te bekennen. Integendeel, er is sprake van een affiniteit met Israël en het jodendom.

Wel is duidelijk dat de PVV fel gekant is tegen de multiculturele samenleving en dat de partij haar politieke boodschap op een provocerende manier brengt. Dat zijn volgens het rapport de overeenkomsten tussen de PVV en de klassieke extreem-rechtse partijen uit de jaren negentig. Duidelijke verschillen zijn dat de PVV geen wortels heeft in het rechts-extremisme en dat Wilders zich veel meer beroept op de vrijheid van meningsuiting. Ook speelt mee dat Wilders zich altijd distantieert van extreem-rechts.

De onderzoekers zijn zich ervan bewust hoe buitengewoon controversieel het blijkt te zijn om de PVV als extreem-rechts te kwalificeren, schrijven zij. Zij stellen dat bij een beoordeling van de PVV ook spanning bestaat met de democratische rechtsorde, als die (zoals door inlichtingendienst AIVD) ruim gedefinieerd wordt in termen als maatschappelijk vertrouwen, sociale cohesie en respect voor diversiteit in de samenleving. Ondanks spanning met de democratische rechtsorde dan wel het zich bedienen van haatzaaiende teksten lijkt de rijksoverheid vooralsnog niet genegen om Wilders en de PVV te kwalificeren als extremistisch. Een dergelijke aanpak [...] valt vanuit wetenschappelijk perspectief niet goed te begrijpen.

Uit een peiling van Maurice de Hond, die in het rapport wordt genoemd, blijkt dat vijftig procent van de ondervraagden de PVV het etiket extreem-rechts toedicht. Ruim tweederde meent dat de PVV islamofobie bevordert en 46 procent schrijft de PVV systeemhaat toe. Daarentegen meent 98 procent van de aanhangers dat de PVV-leider gedemoniseerd wordt.

Een van de problemen bij het definiëren van rechts-extremisme betreft de emotionele en morele lading van het woord. Aan het einde van het hoofdstuk over rechts radicalisme leggen de onderzoekers uit dat zij de termen rechts radicalisme en rechts-extremisme hanteren vanuit wetenschappelijk perspectief. Wij hebben beslist niet de intentie om daarmee te strijden of te schelden.

Wilders is desalniettemin woedend. Hij spreekt van een schandelijk rapport waarin heel veel onzin staat. Is opkomen voor nationaal belang ineens radicaal rechts? Ze zijn gek geworden.

Maar waar hij nog het kwaadst om is, is het feit dat in het rapport staat dat zijn uitingen in het publieke debat een discriminatoir karakter lijken te hebben. Hoewel de onderzoekers erkennen dat de rechter zich daarover nog moet uitspreken - momenteel is het proces tegen Wilders wegens onder meer aanzetten tot haat in volle gang - spreekt Wilders van regelrechte en uitermate kwalijke beïnvloeding van zijn proces. Volgens minister Ter Horst (Binnenlandse Zaken, PvdA) ligt de verantwoordelijkheid voor het rapport geheel bij de onderzoekers. Zij neemt volgens Wilders dus geen afstand van de kwalificaties. Hij vindt dat slecht en vilein.

Over het rapport ontstond in november vorig jaar al veel commotie, nadat de Volkskrant schreef dat de onderzoekers Wilders in een conceptversie van het rapport als extreem-rechts zouden betitelen. Het departement zou druk hebben uitgeoefend op de wetenschappers om de conclusies over de PVV af te zwakken. De onderzoekers ontkennen dat aan hun onafhankelijkheid is getornd.

Het is allemaal bagger Geert Wilders, lijsttrekker PVV Rapport gaat over meer dan de PVV alleen Het rapport Polarisation en radicalisering in Nederland. Een verkenning naar de stand van zaken in 2009 gaat over islamitisch radicalisme, rechts radicalisme (met name in dit hoofdstuk gaat het over Geert Wilders en zijn PVV), links radicalisme en dierenrechtenactivisme en -extremisme. Enkele conclusies uit het rapport: Het aantal burgers dat zich zorgen maakt over radicalisering is sterk gedaald (van 21 naar 8 procent). De weerbaarheid van Nederlandse moslims tegen radicalisme en extremisme is toegenomen. Dat geldt ook voor de weerstand tegen gewelddadige of extremistische ideeën binnen de salafistische beweging, een fundamentalistische stroming binnen de islam. De aard, intensiteit en ernst van incidenten die verband houden met dierenrechten is de afgelopen jaren aan het veranderen. Illegaal activisme of extremisme lijkt zich te beperken tot een kleine groep mensen. Over de omvang van de groepen is niet veel bekend. De kraakbeweging oude stijl bestaat niet meer. Gewelddadige incidenten lijken eerder veroorzaakt door activisten die kraken dan door een actieve kraakbeweging.

Info: Lees het rapport over radicalisering en polarisatie via nrc.nl/binnenland

Foto-onderschrift: Proces Hofstadgroep: bekende van Samir A. bezoekt rechtbank Rotterdam, juli 2005. Relletjes bij aanname kraakverbod in de Tweede Kamer, oktober 2009 Demonstratie van de extreem-rechtse partij NVU in Zwolle, augustus 2008

Op dit artikel rust auteursrecht van NRC Handelsblad BV, respectievelijk van de oorspronkelijke auteur.

Resultaat: [eerste](#) | [vorige](#) | [1](#) | **[2](#)**